

RECENSIONER

Nils-Arvid Bringéus: *Carl Wilhelm von Sydow som folklorist*. Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur, Uppsala 2006. 280 s., ill. ISBN 91-85352-65-9.

Carl Wilhelm von Sydow som folklorist är inget outforskat område; därom vittnar de dryga tio sidorna litteraturhänvisningar i Nils-Arvid Bringéus nya bok med denna titel. Delvis har Bringéus arbetsinsats bestått av att sovra i, ordna och sammanställa relevanta delar av denna tidigare forskning. Till väsentlig del består materialet av beskrivningar och bedömningar av von Sydow som vetenskapsman. Detta kunskapsstoff har Bringéus ordnat och gjort överskådligt under rubriker som "Forskarkarriären", "Folkminnena", "De vetenskapliga nätverken" och "Några huvudfrågor i von Sydows forskning".

Utän att förringa detta arbete får man konstatera att Bringéus stora forskningsinsats inför denna bok är att han har gått igenom stora samlingar av von Sydows efterlämnade brev. I generösa citat ur breven får von Sydow själv kommentera inte bara barndomen och förhållandet till familjen och de två hustrurna (Anna, född Quennerstedt, död 1924, Greta, född Rappe) utan också avgörande skeden i yrkeskarriären. Presentationen av människan von Sydow, hans bakgrund, uppväxt och privatliv tecknar Bringéus i kapitlet "Den personliga bakgrunden".

von Sydows liv och gärning sammanfaller till stora delar med tillkomsten av den svenska folkminnesforskningen och i hans personliga agerande och ställningstaganden ligger en del av den ämneshistoriska förklaringen till att folkminnes- och folklivsforskning i Sverige blev ett akademiskt ämne och inte två. För förståelsen av denna process är det särskilt värdefullt att inte bara få det faktiska händelseförloppet redovisat, utan också få ta del av von Sydows personliga reaktioner och överväganden i hans brev till berörda.

Inte minst betydelsefullt är att boken innehåller en förteckning över Carl Wilhelm von Sydows av trycket utgivna skrifter, sammanställd av Eva och Jan-Öjvind

Swahn. Till stor del utgörs von Sydows skrifter av artiklar till uppslagsverk, recensioner av andras verk och inlägg i debatter. De rent vetenskapliga texterna är gärna kortare uppsatser. Tyvärr medgav inte von Sydows livslopp att han samlade sig till djupa och breda monografiska undersökningar.

I boken finns också avtryckt Max von Sydows kåseri om sin far, sagoberättaren, som han höll i Lunds universitets aula i samband med Folklivsarkivets 75-årsjubileum 1988. Boken är frikostigt illustrerad med fotografier ur von Sydows liv och porträtt på åtskilliga av de personer som omgav honom.

Nils-Arvid Bringéus bok *Carl Wilhelm von Sydow som folklorist* är en överskådlig faktasamling kring några viktiga inslag i den svenska etnologins tidiga ämneshistoria.

Ulf Palmenfelt, Visby

Kerstin Gunnemark: *Ung på 50-talet. Om förälskelser, mode och boende i en brytningstid*. Bilda Förlag, Stockholm 2006. 253 s., ill. ISBN 91-574-7767-1.

1950-talet var en tid då många för första gången fick ta del av det begynnande välfärdssamhället och det moderna livet med en högre bostadsstandard och ett större varuutbud än vad man upplevt tidigare. Det var också en tid med stor inflyttning till storstäder och andra tätorter, som kunde erbjuda fler arbetstillfällen och bättre utkomstmöjligheter än på landsbygden. Kerstin Gunnemarks bok *Ung på 50-talet* handlar om hur dåtidens ungdomar upplevde denna brytningstid. Boken är utgiven på Bilda Förlag, som specialiserat sig på produktioner inom folkbildning. *Ung på 50-talet* är ett resultat av en berättartävling, *Jag minns mitt 50-tal*, i regi av Bilda Förlag och Pensionärernas Riksorganisation. Deltagarna i tävlingen uppmanades att skriva om boende, tidstypiska föremål och ungdomsminnen från 1950-talet. Under våren 2005 mottog förlaget 140 bidrag från hela landet.